

Järvenpää, Pyhäinpäivänä 1.11.2008

Saarna, Matt 5: 1-12

Asuessamme Ruotsissa tuli pyhäinpäivän aattona naapurustossa asuvat alle kouluikäiset pojat ovelle. Avatessani oven toinen pojista, joka oli kurdi, sanoi ”snus eller godis?” kun hänen piti sanoa ”bus eller godis?” Eli ”nuuskaa vai karkkia” sen sijaan, että hänen oli tarkoitus sanoa ”karkki vai kepponen”. Yritin olla tietämättömän oloinen, mistä oikein on kysymys ja kyselin että, mitä hän oikein sanoi ja miksi pitäisi saada karkkia. Kun hän sitten sai sanotuksi, että karkkia pitää saada Halloweenin takia niin kerroin, ettemme me vietä Halloweeniä ja siihen se homma sitten jäi.

Kaupallinen Halloween-juhlinta näyttää liimautuneen peruuttamattomasti pyhäinpäivän yhteyteen ja se tuntuu olevan virallisesti hyväksytty ja pyhäinpäivän syrjäyttävä. Tässä USA:sta tänne rantautuneessa Halloweenin juhlinnassa on keskeistä kummitusasuihin pukeutuminen ja kummittelu yleensä. Ajatus on se, että vainajien henget liikkuvat keskuudessamme ja ovat kiusaamassa ja pelottelemassa meitä.

Kaupallisessa Halloween-juhlinnassa ollaan varsin kaukana pyhäinpäivän merkityksestä ja sanomasta. Itse asiassa pyhäinpäivällä on kaksi eri teemaa. Toisaalta nimensä mukaisesti pyhäinpäivä keskittyy yhteisesti kaikkiin pyhiin, jotka ovat olleet esikuvallisia Jeesuksen seuraajia kautta aikojen ja joiden elämä on ollut todistusta Jumalasta. Monet heistä ovat olleet sellaisia, jotka ovat joutuneet kärsimään uskonsa tähden, jotkut jopa menettämään henkensä. Kun heitä kutsutaan pyhiksi, sillä korostetaan myös sitä, että he ovat jo päässeet perille taivaaseen.

Tästä pyhiin ihmisiin keskittymisestä johtuen pyhäinpäivän evankeliumitekstit puhuvatkin kilvoittelusta erilaisten vaikeuksien keskellä. Tekstit puhuvat uskosta, joka elää koetuksissa ja vastoin käymisissä. Samoin ilosta, jota mikään ei voi nujertaa.

Tällä teemalla pyhäinpäivää alettiin viettää 800-luvulla. Sitä ennen oli vietetty jo yksittäisten pyhien muistoksi juhlapäiviä, mutta kalenteri täyttyi niistä ja tuli tarve saada kaikille pyhille yhteinen juhlapäivä.

Pyhäinpäivän toisena teemana on kaikkien uskovien vainajien muistopäivä. Tähän liittyy myös se perinne, että pyhäinpäivän iltana kirkoissa luetaan viime vuoden aikana kuolleiden nimet ja sytytetään kynttilät heidän muistolleen. Tavaksi on tullut myös sytyttää kynttilä omaisen haudalle. Kynttilä kuvaa ikuisuustoivoa, ylösnousemustoivoa, joka meillä on Jeesuksen ylösnousemuksessa. Kynttilä kertoo liekillään, että syksynkin pimeydessä, kaamoksessa ja elämän syvimmässäkkin pimeydessä on toivoa. On se toivo, jonka Jumala antaa ja on antanut, kun Jeesus on noussut ylös kuolleista. Jeesus on itse sanonut tästä Hänessä olevasta toivosta näin: *”Minä olen ylösnousemus ja elämä. Joka uskoo minuun, saa elää, vaikka kuoleekin.”*

Pyhäinpäivän historia kertoo siitä, miten aiemmin esikuvina pidettiin pyhiä, Jumalan käyttöön omistautuneita ihmisiä ja uskonsa tähden kärsineitä. Heitä muisteltiin ja juhlittiin siten, että se muovasi jopa yleistä kalenteria. Jos mietimme nykypäivän ihmisten esikuvia, harvemmin niiden joukosta löytyy vastaavanlaisia pyhiä. Esikuvina ja idoleina ovat julkisuutta, mainetta ja rahaa keränneet ihmiset.

Olimme vaimoni kanssa muutama vuosi sitten Milanossa kansainvälisessä kristillisessä konferenssissa. Siellä katoliset puolalaiset pitivät tauolla vauhdikasta menoa laulun ja tanssin merkeissä ja koittivat opettaa meille muille puolalaista lastenlaulua. Laulun teema oli hyvin yksinkertainen: jokainen voi tulla pyhäksi tai siis pyhimykseksi, lyhyet ja pitkät, laihat ja paksut. Esikuvalliseksi kristityksi tulemisessa ei tarvita mitään erityisominaisuuksia, jokainen voi olla esikuvallinen pyhä.

Esikuvalliset kristityt ovat tärkeitä meille, koska heidän elämänsä on elävää todistusta Jumalan olemassaolosta ja rakkaudesta samoin kuin Jumalan muuttavasta voimasta. Heidän esimerkkinsä voi olla meille tavoitteena, rohkaisuna ja innostuksena siitä, miten Jumala voi käyttää meitä.

Heprealaiskirjeessä kehoitetaan: *”Seuratkaa niiden esimerkkiä, jotka ovat uskoneet ja kärsivällisesti odottaneet ja sen tähden saavat omakseen sen, minkä Jumala on luvannut.”*

Esikuvallisia kristittyjä on ollut kautta historian sivu lukematon määrä. Näiden pyhien elämä ei ole ollut täydellistä, vaan he ovat eläneet samanlaista elämää kuin mekin. He ovat itkeneet kuten me, kamppailleet niinkuin me, he ovat epäilleet kuten mekin. He ovat langenneet synteihin kuten me ja

tulleet Jeesuksen armahtamiksi kuten me. Heidän uskonelämänsä salaisuus on ollut siinä, että heillä tie Jeesuksen ristin luo ei ole päässyt ruohottumaan.

Evankeliumitekstissämme Jeesus sanoo kuuluisat autuaaksijulistamisensa. Autuaalla tarkoitetaan tilaa, jossa saa olla Jumalan yhteydessä ja on tosi onnellinen. Jeesuksen mainitsemat syyt autuudelle kuulostavat ensilukemalta aivan muulta kuin onnellisuuden aiheilta. Pyhien elämä ei vaikuta kovinkaan houkuttelevalta niitä lukiessa. Autuuden syiden sisältö on kuitenkin jotakin muuta kuin mitä ensilukemalla voi nähdä.

Hengessään köyhällä Jeesus tarkoittaa kerjäläisen suhdetta Jumalaan. Jumalan armon kerjäläinen, jolla on vain tyhjät kädet tuotavana Jumalalle. Jeesus siis onnittelee sellaista, joka on valmis ottamaan kaiken vastaa armosta. Kyseessä ei ole sellainen, joka mitätöi oman arvonsa ihmisenä, vaan sellainen joka tunnustaa oman syntisyytensä. Tunnustaa, että minulla ei ole mitään sellaista annettavaa Jumalalle, jolla kelpaisin. Kelpaan vain Jeesuksen tähden armosta. Ja Jeesus lupaa, että sellaisten on Jumalan valtakunta jo nyt, hän on siis jo nyt taivaan kansalainen.

Murheellisella Jeesus tarkoittaa ihmistä, joka murehtii syntejään. Puhdassydämisellä taas ihmistä, jonka sydämen Jumala on saanut uudistaa. Aivan kuten Daavid psalmissa 51 sanoo: ”Jumala, luo minuun puhdas sydän”. Daavid käyttää luoda-sanaa, joka tarkoittaa sitä, miten Jumala luo tyhjästä. Luo minuun Jumala puhdas sydän tyhjästä, anna kokonaan uusi sydän, koska minulla ei ole mitään puhdasta.

Nälkäisellä Jeesus tarkoittaa sellaista, jolla on Jumalan vanhurskauden nälkä. Jumalan vanhurskauden nälkä tarkoittaa halua elää kaikessa Jumalan tahdon mukaan. Jeesus tarkoittaa tällä suorastaan polttavaa tahtoa toteuttaa Jumalan vanhurskas tahto elämässään. Jeesus lupaa, että heidät ravitaan. He saavat nälkäänsä elämän vettä ja leipää, joka on itse Jeesus. Näin he ovat ravittuja, mutta toisaalta tämä nälkä on sellainen, että se kasvaa syödessä. Jumalan tahdon toteuttamisen nälkä vain lisääntyy, kun näkee mitä hyvää tämä nälkä saa aikaan.

Autuaita on Jeesuksen mukaan myös ne, jotka kokevat kärsimystä hänen vuoksensa. Kirkon historiasta ja nykyaikana tiedämme, miten lukemattomat ihmiset ovat uskonsa tähden olleet ja ovat tällä hetkellä

vihattuja, pilkattuja ja vainottuja. Monet ovat joutuneet ja joutuvat kärsimään ja menettämään jopa henkensä.

Autuaan elämä kuulostaa varsin haastavalta. Kuitenkin kyseessä on autuaan eli tosi onnellisen elämä. Vainojen keskellä Jeesus kehottaa jopa iloitsemaan ja riemuitsemaan.

Miten tämä riemu on mahdollista? Ilo ja riemu on siksi mahdollista, että palkka taivaassa on jo valmiina ja jo nyt saamme elää taivaan valtakunnan kansalaisina.

Vaikka erityisesti esikuvallisia edesmenneitä kristittyjä kutsutaan pyhiksi, myös jokainen Kristuksen oma tässä ja nyt on pyhä Kristuksen tähden. Kasteessa meidät on tehty pyhiksi kun syntimme on pesty pois. Olemme saaneet kasteessamme myös elämän, joka ei pääty kuolemaan, vaan on tarkoitettu päätyämään Jumalan valtaistuimen eteen.

Tästä syntien anteeksiannosta ja elämän päämäärästä muistuttaa valkoinen kastemekkomme. Ilmestyskirjassa kerrotaan Jumalan valtaistuimen edestä: *”Tämän jälkeen näin suuren kansanjoukon, niin suuren, ettei kukaan kyennyt sitä laskemaan. Siinä oli ihmisiä kaikista maista, kaikista kansoista ja heimoista, ja he puhuivat kaikkia kieliä.. He seisoivat valtaistuimen ja Karitsan edessä yllään valkeat vaatteet ja kädessään palmunoksa.”* Vaatteiden valkaisuista sanotaan pari jaetta myöhemmin: *”He ovat pesseet vaatteensa ja valkaisseet ne Karitsan veressä.”* Jeesuksen ristiin turvautuminen on tätä vaateen valkaisuun.

Kun tänään vietämme ehtoollista, vietämme sitä yhdessä kaikkien niiden kanssa, jotka ovat jo päässeet perille Jumalan kasvojen eteen. Pyhä-hymniä edeltävässä rukouksessa sanomme: *”Me kiitämme sinua tästä taivaan lahjasta ja laulamme sinulle ylistystä enkelien ja kaikkien pyhien kanssa.”* Sen jälkeen laulamme Pyhä-hymniä, jota lauletaan Jumalan valtaistuimen edessä *”Pyhä, pyhä, pyhä Herra Sebaot! Taivas ja maa on täynnä kirkkauttasi.”* Siinä saamme olla kaikkien pyhien kanssa mukana taivaallisessa jumalanpalveluksessa.

Ehtoollisella saamme vastaanottaa Jeesuksen ruumiin ja veren, joka valkaisee pukumme ja vakuuttaa meidät anteeksiannosta ja ikuisesta elämästä. Kerran mekin saamme olla perillä Jumalan valtaistuimen

edessä tuossa valtaisan suuressa valkopukuisten joukossa.